

ZBORNIK RADOVA

INTERNACIONALNA
ASOCIACIJA
KRIMINALISTA

MEĐUNARODNA NAUČNO - STRUČNA KONFERENCIJA

KORUPCIJA I PRANJE NOVCA (uzroci, otkrivanje, prevencija)

Sarajevo, 2009. godine

Zbornik radova

KORUPCIJA I PRANJE NOVCA
(uzroci, otkrivanje, prevencija)

Sarajevo, 2009. godine

UREDNIŠTVO

Izdavač:	Internacionalna asocijacija kriminalista, Banjaluka
Glavni i odgovorni urednik:	dr Mile Matijević
Zamjenik glavnog i odgovornog urednika:	dr Ostoja Krstić
Članovi uredništva:	dr Mile Matijević dr Branislav Simonović dr Ostoja Krstić dr Mladen Milosavljević dr Božidar Banović Dragan Mitrović Mirko Lujčić Goran Lujčić Željka Kujundžija
Lektor:	Vida Sremac
Prevodilac:	Nataša Sikimić
Tehnički urednik:	Dragan Mitrović
Adresa uredništva:	Banjaluka, Bulevar Živojina Mišića 10A telefon: 065/657-187 e-mail: drmitrovic@blic.net

Tiraž: 300 primeraka

ISBN
978-99938-874-4-7

KORUPCIJA I PRANJE NOVCA

S A D R Ź A J		
PREDGOVOR		5
Prof. dr Božidar Banović Prof. dr Goran P. Ilić	ODUZIMANJE IMOVINE PROISTEKLE IZ KRIVIČNOG DELA	7
Prof. dr Milorad Bejatović Goran Bejatović	PRANJE NOVCA KAO KRIMINOGENI FENOMEN MODERNOG DOBA	21
Mr Aco Bobić Enisa Adrović	STRATEGIJA MENADŽMENTA ZATVORA U BORBI PROTIV KORUPCIJE	29
Prof. dr Mićo Bošković	ETIOLOŠKA OBELEŽJA KORUPCIJE I PRANJA NOVCA I STRATEGIJA SUPROTSTAVLJANJA	40
Doc. dr Goran Bošković Saša Dmitrašinović	ODNOS ORGANIZOVANOG KRIMINALA, KORUPCIJE I PRANJA NOVCA	51
Доц. др Глеб Ильич Богуш	ПРОБЛЕМЫ ИМПЛЕМЕНТАЦИИ МЕЖДУНАРОДНЫХ АНТИКОРРУПЦИОННЫХ КОНВЕНЦИЙ В УГОЛОВНОМ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВЕ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ	59
Mr Edin Vranj	KORUPCIJA U POLICIJI I PRAVOSUĐU	67
Doc. dr Slaviša Vuković	KRIMINALISTIČKO-PREVENTIVNE MERE U SUPROTSTAVLJANJU KORUPCIJI U JAVNOJ UPRAVI	79
Doc. dr Nedo Danilović	METODOLOGIJA PRANJA NOVCA KOD PRAVNIH I FIZIČKIH LICA	88
Prof. dr Anton Dvoršek	NEKI PROBLEMI KRIMINALISTIČKO OPERATIVNE – ISTRAŽNE DJELATNOSTI U SUZBIJANJU KORUPCIJE U JAVNOM SEKTORU	99
Doc. dr Bojan Dobovšek Mr Danijela Frangež	INDICIJE KORUPCIJE U SVRSI KRIMINALISTIKE	106
Doc. dr Aleksandar B. Đurić	INKRIMINACIJE KORUPCIJE U KRIVIČNOM ZAKONODAVSTVU SRBIJE	115
Mr Halid Emkić	DISCIPLINSKE SANKCIJE KAO SREDSTVO SUZBIJANJA KORUPTIVNIH RADNJI POLICIJSKIH SLUŽBENIKA	129
MSc Aleksandar Ivanović	PREVENCIJA KORUPCIJE U LOKALNOJ ZAJEDNICI	139
Mr Zvonimir Ivanović Ivan Radojković	ANALIZA PRIMENE SIM U KORUPCIJSKIM KRIVIČNIM DELIMA – STUDIJA SLUČAJA	151
Aleksandra Ilić	MEDIJI I KORUPCIJA	161
Mr Atanas Kozarev	KRIVIČNO – PRAVNI, KRIMINOLOŠKI I KRIMINALISTIČKI ASPEKT KRIVIČNIH DELA PROTIV SLUŽBENE DUŽNOSTI U REPUBLICI MAKEDONIJI (2003-2007 GODINE)	171
Prof. dr Hana Korać Alisa Begović	NEDOPUŠTENOSTI STANJE KORUPCIJE	181
Marinko Kresoja Zlatko Kirikov	PREVENCIJA PRANJA NOVCA U BANKARSKOM POSLOVANJU	189
Prof. dr Ostoja Krstić	NEKI UZROCI KORUPCIJE U REPUBLICI SRBIJI	202
Mr Dragan Kulić	KRIVIČNO-PRAVNO ODREĐENJE KORUPCIJE U MEĐUNARODNOM PRAVU I KRIVIČNOM ZAKONODAVSTVU BOSNE I HERCEGOVINE	211
Проф. др Лиховая София Мр Ковтун Алексей	ОТВЕТСТВЕННОСТЬ ЮРИДИЧЕСКИХ ЛИЦ ЗА КОРРУПЦИОННЫЕ ДЕЯНИЯ	225

KORUPCIJA I PRANJE NOVCA

Goran Lujć	INSTITUCIONALNO SUZBIJANJE KORUPCIJE U POLICIJI	230
Doc. dr Dragan Manojlović Mr Vojislav Jović	NEKI ASPEKTI PRANJA NOVCA I KORUPCIJE U REPUBLICI SRBIJI /prijavljivanje, optuženje i osuđenje-teorijsko i empirijsko istraživanje/	243
Dragomir Marković	KRIMINALITET BELOG OKOV RATNIKA	257
Doc. dr Miloš Marković	PRANJE NOVCA U KRIVIČNOM ZAKONODAVSTVU REPUBLIKE SRBIJE I UPOREDNIM ZAKONODAVSTVIMA	263
Doc. dr Mile Matijević Vlado Jovanić	NEMOGUĆNOSTI OBEZBJEĐENJA DOKAZA KOD KORUPMTIVNIH KRIVIČNIH DJELA	279
Jim Mey	PRANJE NOVCA NEMA NOGE	290
Doc. dr Saša Mijalković Doc. dr Goran Bošković	PRANJE NOVCA I FINANSIRANJE TERORIZMA	293
Aleksandar Miladinović	KORUPCIJA U POLICIJI	303
Branka Milić	VJEŠTAČENJE I KORUPCIJA – ZNAČAJ NALAZA VJEŠTAČENJA U RASVJETLJAVANJU NAJTEŽIH KRIVIČNIH DJELA	318
Dragan Mitrović Goran Amidžić	UZROCI I POSLJEDICE KORUPCIJE	334
Doc. dr Ljubo Pejanović	KORUPCIJA KAO OBLIK UGROŽAVANJA SISTEMA BEZBEDNOSTI	346
Doc. dr Uroš Pena	SPREČAVANJE KORUPCIJE U POLICIJI REPUBLIKE SRPSKE	356
Doc. dr Mile Rakić	KORUPCIJA I DRUŠTVENA BEZBEDNOST	369
Tatjana Simić	PRANJE NOVCA – SAVREMENI PRAVNI STANDARDI I NACIONALNA REGULATIVA	380
Prof. dr Miodrag N. Simović Mr Vladimir M. Simović	USTAVNA NAČELA KRIVIČNE PROCEDURE U SJEDINJENIM AMERIČKIM DRŽAVAMA I NJIHOV ZNAČAJ U SUPROTSTAVLJANJU SAVREMENIM OBLICIMA KRIMINALITETA	389
Prof. dr Branislav Simonović Mirko Matejić Dragan Mijović	POLIGRAFSKO TESTIRANJE DRŽAVNIH SLUŽBENIKA KAO VID TESTA INTEGRITETA U OTKRIVANJU I PREVENCIJI KORUPCIJE U DRŽAVNIM ORGANIMA	400
Doc. dr Zdravko Skakavac	KRIVIČNOPRAVNI ASPEKTI KORUPCIJE – MEĐUNARODNI I NACIONALNI OKVIR	418
Dr Stevan Stojanović	LOBIRANJE KORUPCIJA DA ILI NE	431
Doc. dr Nebojša Teofilović Doc. dr Nenad Radović Mr Tatjana Teofilović	KORUPCIJA U POLITIČKOM ŽIVOTU	438
Mr Aleksandar Faladzic	KORUPCIJSKA KRIVIČNA DJELA – NORMATIVNI I KRIMINALISTIČKI ASPEKT	450
Mr Eldar Šaljić	DRUŠTVO PROTIV KORUPCIJE	462
Doc. dr Mile Šikman	KORUPCIJA KAO DJELATNOST ORGANIZOVANOG KRIMINALITETA	468
Prof. dr Milan Škulić	POSEBNE DOKAZNE RADNJE KAO METOD SUZBIJANJA ORGANIZOVANOG KRIMINALITETA	481

Prof. dr Branislav Simonović, Pravni fakultet Kragujevac

Dragan Mijović, MUP R Srbije

Mirko Matejić, MUP R Srbije

POLIGRAFSKO TESTIRANJE DRŽAVNIH SLUŽBENIKA KAO VID TESTA INTEGRITETA U OTKRIVANJU I PREVENCIJI KORUPCIJE U DRŽAVNIM ORGANIMA

Rezime

U radu se razmatraju različiti aspekti primene poligrafskih testiranja državnih službenika u cilju provere integriteta, prevencije i otkrivanja korupcije. Naglasak rada je na poligrafskim testiranjima zaposlenih u policiji i to pre svega u onim službama koje su zadužene za suzbijanje organizovanog i narko-kriminaliteta. Između ostalih pitanja, u radu je prikazana praksa poligrafskog testiranja zaposlenih u Srbiji i u inostranstvu. Razmatrani su različiti oblici poligrafskih testiranja zaposlenih. Rad se bavi pravnim osnovom metode. Prikazani su najvažniji zakonski izvori i sudska praksa iz ove oblasti.

Ključne reči: otkrivanje i prevencija korupcije; državni organi, test integriteta, poligrafska testiranja zaposlenih.

1. UVOD

Pored toga što se primenjuje u forenzičkoj sferi, poligraf se koristi i pri testiranju zaposlenih u državnim službama (pre svega u pojedinim delovima policije i bezbednosnim agencijama), ali takođe i u privatnom sektoru, u cilju provere profesionalnog integriteta, otkrivanju i prevenciji korupcije. Postoje bitne razlike u upotrebi poligrafa u forenzičkoj sferi i pri proveri integriteta zaposlenih (razlikuju se metodološki: ciljevi, pristup, pretestovni intervju, testovi...). U SAD se čak koristi i poseban izraz za poligrafsko testiranje zaposlenih (polygraph screening), kako bi se napravila jasna razlika u odnosu na poligrafsko testiranje u forenzičkoj sferi. S obzirom da o poligrafskom testiranju zaposlenih u državnom sektoru u cilju provere profesionalnog integriteta kao jednoj od metoda u antikorupcionim strategijama kod nas nije pisano, a imajući u vidu njenu primenu u nekim delovima bezbednosnih službi kod nas, i na pokazano interesovanje u nekim drugima državnim organima za uvođenje metode, smatrali smo da zaslužuje dovoljnu pažnju za obradu.

Primena poligrafskih testiranja zaposlenih u državnom sektoru najčešće se u praksi sprovodi radi provere: a) *pouzdanosti i lojalnosti državnih činovnika koji su na „osetljivim državnim pozicijama“* i(ili) 2) *zaposlenih u pojedinim policijskim jedinicama ili državnim organima u vezi sa korumpiranošću i(ili) učešćem u izvršenju krivičnih dela iz oblasti klasičnog kriminaliteta.*

1) Poligrafska testiranja zaposlenih u cilju provere *pouzdanosti i lojalnost činovnika koji su na osetljivim državnim pozicijama ili poslovima* je najčešće u sferi nacionalne odnosno vojne bezbednosti, ili ministarstva inostranih poslova (diplomacije). Praksa poligrafskog testiranja državnih službenika se u okviru provere lojalnosti najčešće sprovodi u državnim institucijama i firmama gde se očekuje visok nivo ličnog i profesionalnog integriteta službenika, gde su neophodne periodične provere raspolaganja s poverljivim informacijama ili se u okviru službe raspolaže rizičnim podacima čije bi odavanje moglo da ugrozi radne procese. Poligrafska testiranja se sprovode u cilju prevencije/otkrivanja industrijske špijunaže; zaštite nacionalne bezbednost, ili u diplomatiji kada

